

Zašto “čekati i promatrati”? Poziv protiv ovog pristupa kod primarne noćne enureze

Henri Lottmann, MD, Odjel pedijatrijske urologije, Foundation Hopital St-Joseph, Pariz, Francuska

POZADINA

- Uzrok primarne noćne enureze (PNE) nisu psihološki poremećaji kod djeteta¹.
- PNE je ozbiljan problem koji pogađa psihološki i socijalni boljitak djeteta. Anketa među 3800 školske djece u Francuskoj pokazala je da je 42% onih s enurezom njihovo stanje “jako smetalo”. Međutim, većina liječnika nije im predložila rješenje ili je prihvatila neučinkoviti stav “čekanja i promatranja”².
- Vjerojatno postoji značajan rizik prenošenja noćne enureze i u odraslu dob¹.

CILJ

Sveeuropska kvalitativna anketa provedena je s ciljem istraživanja učinka PNE i stava prema liječenju među djecom, roditeljima i liječnicima.

Sve diskusije koje su se odvijale tijekom 2002. snimio je i analizirao NOP Healthcare.

METODE ANKETE

PNE je definirana kao mokrenje u krevet kod djece najmanje jednom tjedno, bez značajnog suhog razdoblja

METODE ISTRAŽIVANJA

Roditelji

djece u dobi od 5-14 godina s PNE

■ fokusirane skupine (6-9 roditelja) u

- Velika Britanija (3 skupine)
- Njemačka (3 skupine)
- Francuska (3 skupine)
- Švedska (2 skupine)

Liječnici

■ intervju (45 minuta) 20 po zemlji

- Velika Britanija liječnici opće prakse
- Francuska liječnici opće prakse
- Njemačka – pedijatri
- Švedska – liječnici opće prakse / pedijatri

Djeca

■ Dječaci u dobi od 7-10 godina

■ 12 intervjua (60 minuta) u Velikoj Britaniji

REZULTATI

Rezultati: učinak mokrenja u krevet

PNE je bila odgovorna za značajan pritisak u obitelji:

- **djeca** smatraju da mokrenje u krevet znatno utječe na njihov život i svakodnevne aktivnosti:

UČINAK MOKRENJA U KREKET: DJEČJA PERCEPCIJA

■ Strah od otkrivanja

- kao onog koji mokri u krevet od strane vršnjaka/prijatelja
- kao onog koji mokri u krevet od strane braće/sestara svaki puta kad se dogodi
- stres zbog “čuvanja tajne”

■ Izdvajanje

- iz škole/spavanja kod prijatelja
- iz savjetovanja s liječnikom: nisu priznati/uključeni

■ Osjećaj krivnje

- zadaju roditeljima više posla – mijenjanje posteljine/rublja

■ Smanjeno samopoštovanje

- osjećaju se djetinjasto

■ Ljutnja

- frustracija

■ Osjećaju se drugačijima

- malo ih pozna druge s istim problemom

CITATI O TOME KAKO SE DJECA OSJEĆAJU

“Ponekad, kada moji prijatelji dođu u posjetu, oni ulaze u moju sobu i ja ne želim da vide moj krevet”

7-godišnjak

“Osjećam se djetinjasto, budući da samo mala djeca piške u krevet”

9-godišnjak

“Bijesan sam, želio bih se udariti i napraviti si masnicu pod okom, jer još uvijek piškim u krevet”

7-godišnjak

- **roditelji** mogu očajnički tražiti pomoć:

UČINAK MOKRENJA U KREKET: RODITELJSKA PERCEPCIJA

Učinak na roditelje

- poremećeni san
 - dijete noću ide na zahod
 - kasni odlazak na spavanje zbog mijenjanja posteljine
- rublje
- stres
 - krive sami sebe
 - osjećaju se bespomoćno
 - izrazito nisu skloni kriviti / kritizirati dijete
- braća / sestre zadirkuju / žale se na / viču na dijete
- partner ne daje podršku

Učinak na dijete

- zapreka za spavanje kod druge djece / školske izlete
 - posebno ukoliko je to spontano
 - uzrokuje uznemirenost
 - zahtijeva planiranje / pomno spremanje / objašnjenja
 - reducira socijalni život
- sram / krivnja / stres
 - pokušava skrivati
 - jako se uznemiri
 - osjeća se poput malog djeteta
 - osjeća se krivim

- **liječnici**, međutim, nemaju mnogo razumijevanja za učinak PNE; često oklijevaju sa započinjanjem liječenja:

PRISTUPI LIJEČENJU PNE

Većina

- umiruje roditelje (i dijete), govore da je “dijete normalno” i primjenjuje stav “čekanja i gledanja”

Neki

- pružaju savjet o strategijama liječenja (npr. smanjenje unosa tekućine, vježbe za mokraćni mjehur ili upotreba alarma)

Manjina

- propisuje terapiju lijekovima

Rezultati: stav prema liječnju PNE

- **liječnici** oklijevaju s intervencijom kod PNE, budući da:
 - smatraju da je PNE “manji problem”, ili da je psihološkog porijekla
 - im nedostaje iskustvo / farmakološko razumijevanje
 - nisu skloni miješati se u prirodni razvoj djeteta
- **djeca** iznevjeruju i liječnici i roditelji – njihov problem se ne rješava
- **roditelji** oklijevaju s prihvaćanjem terapije lijekovima za svoju djecu, budući da:
 - im nedostaje razumijevanje uzroka PNE
 - smatraju da je PNE psihološki problem
 - prihvaćaju umirivanje od strane liječnika
 - smatraju da hvatanje ukoštac s problemom znači biti dobar roditelj
 - su zabrinuti zbog terapije lijekovima

ZAKLJUČCI

- PNE je za djecu vrlo uznemiravajuća; kod njih se javlja rizik isključenja iz normalnog života.
- Usprkos tvrdnjama da zagovaraju liječenje PNE, mnogi liječnici još uvijek prihvaćaju neučinkoviti stav “čekanja i promatranja”.
- Čak i kada se primijeni, početak terapije lijekovima se često odgađa.
- Liječnici su neskloni prihvatiti lijekove, a samo nekolicina iste aktivno promiče.

KOMENTAR

Aktivno liječenje PNE može koristiti bilo kojem motiviranom djetetu³; potrebno ga je započeti čim je dijete spremno, najčešće u dobi od oko 6 godina¹.

Ovo istraživanje potvrđuje prethodne nalaze^{2,4}; i liječnicima i roditeljima je potrebna daljnja edukacija i umirenje o relevantnosti terapije lijekovima kod PNE.